

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Den ærede sidste Talers Udtalelse jaavel om Nordruplund som om Skoltyperierne skal jeg ikke svare Noget paa. Jeg har efter min Formening udtalt mig tilstrækkelig, og tilstrækkelig tydelig om disse Sager overfor den ærede Ordfører, da jeg før havde Ordet. Jeg skal kun bemærke, at det beror paa en Misforstaaelse, naar det ærede Medlem mente, at Brændkjørelse for Private var forbudt. Det har den ikke været. Overfor det ærede Medlem fra Aarhus (Bjørnbaa) skal jeg gjøre den Bemærkning, at saa vidt jeg var i Stand til at opfatte hans Udtalelse, synes disse mig fuldt ud at godtgjøre, at Ministeriet har været berettiget til dets Haandlemaade overfor hans Skole. Jeg skal dernæst gaa over til det, som er vigtigere, nemlig hvorvidt Ministeriet har været berettiget i og for sig til at fratage Viby Højskole Statstilskudet. Jeg maa da i saa Henseende gjøre opmærksom paa, at i Anmærkningerne til Finantslovsforslaget for 1882—83 hedder det saaledes: „De Folkehøjskoler, som efter Ministeriets Skjønnende opfyldte Betingelserne for at henregnes til denne Slags Undervisningsanstalter, og som kunne anses for at virke til Gavn for Ungdommens Oplysning, optages paa en Fortegnelse, der offentliggjøres. Kun de paa Fortegnelsen optagne Skoler ville faae Del i Statstilskudet, og de 100,000 Kr. til fattige Elever ved Folkehøjskolerne kunne kun tildeles Elever ved disse paa Fortegnelsen optagne Skoler“. Denne Anmærkning blev indført af mig paa Grund af et bestemt Tilfælde, hvor jeg efter min Overbevisning havde havt fuldkommen Ret til at fratage den paa-gjældende Folkehøjskole Statstilskudet. Jeg gjorde det imidlertid ikke, fordi jeg maatte erkjende, at det hidtil havde været Praxis. i alt Fald i en vis Mærkelte, at man ubetinget gav Statstilskud til enhver Højskole, som blot med Rette kunde kaldes en Højskole. Derfor havde jeg ikke frataget denne Skole Tilskudet, men for Fremtidens Skyld og for i Forveien at udtale bestemt offentlig, hvad min Mening i saa Henseende var, indførte jeg denne Anmærkning til Budgettet, og mod den blev der ingen Indvending gjort. Der har ganske vist ikke siden den Gang — for 3—4 Aar siden — været nogen Anledning for mig til at benytte den, men denne Gang var der efter min Formening en overordenlig paatrængende Anledning til at benytte den. Derfor blev den benyttet, og i samme eller lignende Tilfælde, som ganske vist ville være ekstraordinære og ikke ville frem-

komme af almindelig politiske Grunde, vil den ogsaa blive benyttet i Fremtiden. Hvad angaar det ærede Medlems Udtalelse om, at det vil være haardt overfor fattige Elever, der en Gang have faaet tildelt Understøttelser, at de atter skulle blive dem fratagne, maa jeg sige, at saavidt jeg veed, spørge vedkommende Skoleraad Eleverne, til hvilke Højskoler de ville gaa; det bør de i alt gjøre. Skoleraadene have ganske vist ingen Indflydelse paa, hvor Eleverne ville gaa hen, men saa snart Understøttelsen er vedtagen, spørge de om, hvor de ville gaa hen, og saa ville de i Tide kunne underrette Vedkommende om, at hvis de ville gaa til Viby Højskole, faae de ikke den dem tildelte Understøttelse; ville de have den, maa de gaa et andet Sted hen. Man opfatter Sagen feil, naar man vil stille den paa Medlidenshedsbenhyn til fattige Elever. For det Første maa jeg sige, at der er Skoler nok i Landet, saa at de kunne nok finde et Sted, hvor de kunne faae den Udbannelse, de ønske, og dernæst maa jeg sige, at det her er Spørgsmaal om, er jo, hvorvidt en Skole fortjener eller ikke fortjener Stats-tilskud. Det er det afgjørende Spørgsmaal, og saa er det andet Spørgsmaal overfor det ikke alene underordnet, men absolut ligegyldigt.

Mourad: Jeg kan ikke nægte, at det forekommer mig dog, at ikke en enkelt undsluppen Ytring, men hele Skolens Tilstand, hele Bestaffenheden af den Undervisning, der gives, maa være det Afgjørende, naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt den fortjener Understøttelse eller ikke. — Forrigt skal jeg kun bemærke, at efter min Opfattelse har Intet i den Grad skadet den politiske Udvikling i Rusland saa meget som netop Nichilisterne; thi naar man vil bruge Forbrydelsen som Midde, saa kommer man til at modarbejde det, man vil fremme.

Bjørnbaa: Til den høitærede Minister skal jeg bemærke det, at selv om det er opført i Betænkningen til Finantsloven for 1882—83, saa er det ved de Forhandlinger, der ere førte her i Salen, ikke nogeninde godkjendt, at den meget ærede Minister har en saadan Ret til vilkaarlig at kunne bestemme, hvilke Skoler han anser for at fortjene Understøttelser, og hvilke ikke. Vore Højskoler ere ikke ved nogenformelst Foranstaltning satte under Censur, hverken med Hensyn til det, de ville meddele i Undervisningen, eller med Hensyn til Maaden. Derfor maa det anses for lige uberettiget, naar en tidligere Kultusminister berøvede Galtrup Højskole